

11.12.2018

VASTAUS KOMMENTTIPYYNTÖÖN

PORONHOITOLAISIA SÄÄDETYN VAHINKOJA JA AITAAMISTA KOSKEVAN RIIDANRATKAISUN UUDISTAMINEN

Riidanratkaisun pääpainossa tulee huomioida ja säilyttää ennaltaehkäisevä ja neuvottelevatyö. Tapaukset ratkeavat suurimmaksi osin keskusteluyhteyden löydettyä. Näin ollen puheenjohtajien "neuvottelevalle ja sovittellevalle" alkutyölle on annettava enemmän painoarvoa. Tärkeintä on löytää keskusteluyhteys osapuolten välille, jota voidaan katsoa ennaltaehkäisevänä työnä. On tärkeää, että poronhoidon ja maatalouden sekä yksityisten henkilöiden/ maanomistajien keskusteluyhteyttä ja yhteiseloä tuetaan sekä kannustetaan koko poronhoitoalueella.

Nykyinen riidanratkaisun toimintamalli on hyvä kirkastaa. Pidän hyvänä ratkaisuna sitä, että koko poronhoitoalueelle luodaan yhteneväinen, mutta kustannustehokas "ammattimainen" riidanratkaisuelin, joka ei koidu myöskään asianomaisille liian kalliiksi.

Tarvitaan yhtenevää toimintamallia ja ohjeistusta: lautakunnan jäsenet koulutetaan myös juridisesti ja heidän käyttöön luodaan kirjalliset toimintaohjeistukset ja mallit, joiden pohjalta toimitaan tapauskohtaisuus huomioiden. Yhtenevät tuki- ja hallintopalvelut puuttuvat tällä hetkellä kokonaan. Peltovahinkojen korvausraamit on hyvä määritellä. Korkeampi kynnyksensä käsittelyyn; edesauttaa riitaosapuolten sopimuksen ja keskusteluyhteyden syntyä ja joissain tapauksissa kärjistää tilannetta entisestään.

Suurin osa tapauksista ratkaistaan tai ainakin pyritään ratkaisemaan jo ennen lautakunnan koolle kutsua. Näen, että lautakunnan puheenjohtajan / neuvottelijan rooli tulee jatkossakin olla alkusovittelija, "ei varsinaisesti ns. tuomarin roolissa". Rooli on hyvä saada virassa toimivan henkilön vastuulle, joka toimii tapausten piirissä työnsä puolesta esim. tulevan maakunnan virkamies. Suunnitellun toimielimen jäsenten oikeusoppineisuus lisääisi kaikkien osapuolten oikeusturvaa ja sillä nostettaisiin puolueettomuuden tasoa sekä tasapuolisuutta koko poronhoitoalueen tapausten käsittelyssä.

Puheenjohtajan menestyksekkään työn toteuttamiseen kuuluvat neuvottelu- ja sovittelutaidot sekä riittävä ymmärrys maa- ja porotaloudesta. Puheenjohtajan työparina / asiantuntijoina toimivat jatkossa myös eri organisaatioiden, paikalliset asiantuntijat. Vahinkojen arviointi edellyttää paikallistuntemusta ja maastotarkastuksia. Pääpaino alkusovitteluneuvotteluihin, pyrkimyksenä saada ratkaisu ennen varsinaista toimielinkäsittelyä. Käsittelymenettely, voisi olla ns. kaksivaiheinen.

Poronhoito- ja maatalous ovat kaksi Lapin tärkeintä elinkeinoa jotka elävöittävät Lappia, yhdessä eloa on pyrittävä tukemaan.

Ystävällisin terveisin

Anna-Sofia Nikka,

Ylitornion arvioimislautakunnan puheenjohtaja
maaseutussihteeri, Ylitornion kunta